

Ingediend via e-mail

Ministerie van Justitie en Veiligheid
t.a.v. de heer E. van der Burg

Den Haag, 17 juni 2024
dossiernummer: 205183
uw kenmerk: n.v.t.
telefoonnummer: +31 (0)6 21 55 66 58
e-mail: e.trinthamer@advocatenorde.nl

Betreft: Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met de invoering van schorsende werking in beroep tegen beslissingen waarbij de aanvraag op grond van artikel 30 van die wet niet in behandeling is.

Geachte staatssecretaris,

Op 23 april 2024 is de internetconsultatie 'Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met de invoering van schorsende werking in beroep tegen beslissingen waarbij de aanvraag op grond van artikel 30 van die wet niet in behandeling is' gepubliceerd. De NOvA voldoet graag aan uw verzoek en heeft zijn adviescommissie vreemdelingenrecht gevraagd te adviseren.

Bijgaand stuur ik u het advies van de adviescommissie. De algemene raad sluit zich aan bij de overwegingen van de adviescommissie en verzoekt u deze bij de verdere uitwerking te betrekken.

Met de meeste hoogachting,
namens de algemene raad,

mr. drs. W.M. van Tellingen
algemeen secretaris

bijlage: advies van de adviescommissie vreemdelingenrecht

Bezoekadres
Prinses Beatrixlaan 5
2595 AK Den Haag
Tel. 070 - 335 35 35

Postadres
Postbus 30851
2500 GW Den Haag

www.advocatenorde.nl

ADVIES

Van: adviescommissie vreemdelingenrecht
 Datum: 17 juni 2024
 Betreft: **Wijziging van de Vreemdelingenwet 2000 in verband met de invoering van schorsende werking in beroep tegen beslissingen waarbij de aanvraag op grond van artikel 30 van die wet niet in behandeling is**

SAMENVATTING

Door de voorgestelde wetwijziging wordt de Dublin overdrachtstermijn automatisch stopgezet als de vreemdeling in beroep gaat tegen het overdrachtsbesluit. Dit betekent dat de overdrachtstermijn pas weer begint te lopen als er een definitief besluit op het beroep is genomen of op het hoger beroep, indien de voorlopige voorziening in hoger beroep is toegewezen. Deze wijziging brengt binnen de kaders van de Dublinverordening een oplossing voor het probleem dat overdracht vaak niet kan plaatsvinden binnen de termijn.

Met de Dublinverordening is beoogd om snel te kunnen vaststellen welke lidstaat verantwoordelijk is, teneinde de daadwerkelijke toegang tot de procedures voor het verlenen van internationale bescherming te waarborgen en de doelstelling om verzoeken om internationale bescherming snel te behandelen, niet te ondermijnen. Een ongeclausuleerde opschorting, mag niet als gevolg hebben, dat deze doelstelling niet meer wordt behaald.

Er wordt niet voorzien in overgangsrecht. De wetwijziging heeft daardoor onmiddellijke werking en is vanaf het moment van inwerkingtreding van toepassing op alle besluiten waartegen op dat moment beroep kan worden ingesteld of al beroep tegen is ingesteld.

De adviescommissie acht dit niet wenselijk en in strijd met het beginsel van rechtszekerheid. Het brengt onnodig rechtsonzekerheid mee en tevens wordt met het ontbreken van een overgangsregeling niet het behaalde resultaat behaald.

CONSULTATIEREACTIE

Opschorting met redelijke termijn:

Met de Dublinverordening is beoogd om snel te kunnen vaststellen welke lidstaat verantwoordelijk is, teneinde de daadwerkelijke toegang tot de procedures voor het verlenen van internationale bescherming te waarborgen en de doelstelling om verzoeken om internationale bescherming snel te behandelen, niet te ondermijnen¹.

Een ongeclausuleerde opschorting, mag niet als gevolg hebben, dat deze doelstelling niet meer wordt behaald.

De memorie van toelichting van het voorstel meldt dat voor al aanhangige beroepen geldt dat de werkvoorraad van de rechtbank in beginsel niet groter zou moeten zijn dan in vijf weken kan ontstaan, gelet op artikel 83b van de Vw 2000. Echter door grote toestroom van zaken binnen de Rechtbank wordt deze vijf weken termijn zelden gehaald. Het uitgangspunt dat de werkvoorraad in beginsel niet groter zou moeten zijn dan vijf weken is niet gebaseerd op de werkelijkheid. Onder het huidige stelsel komt het vaak voor dat de IND actief verzoekt om een zaak wegens een

¹ Overweging 5 van de considerans van de Dublinverordening

naderende overdrachtstermijn snel op zitting te plaatsen, waardoor de doorlooptijd van de beroepszaak nog enigszins wordt beperkt. Als de druk van de overdrachtstermijn er niet meer ligt, zou de Rechtbank kunnen kiezen om prioriteit te geven aan andere zaken. Op het overschrijden van de termijn in artikel 83b van de Vreemdelingenwet staat geen sanctie. De Raad voor de rechtspraak heeft in eerdere advisering over invoering van artikel 83b destijds reeds aangegeven, dat de wettelijke termijn van 4 weken, die voor de beroepsprocedure in het Wetsvoorstel wordt voorgesteld, mede gezien het feit dat het Wetsvoorstel leidt tot een verzwaring van de toets van de rechter in eerste aanleg, niet realistisch is. Daarbij wordt opgemerkt dat de PRi niet dwingt tot die strakke termijn. Dit is een keuze van de Nederlandse wetgever. Er wordt op aangedrongen om niet nu over te gaan tot het vastleggen in de wet van een beroepstermijn.

Ook zaken in hoger beroep kennen een lange doorlooptijd, van soms wel een jaar.

De voorgestelde wet heeft als gevolg dat de vreemdeling mogelijk lange tijd in onzekerheid verkeert over welk land zijn procedure inhoudelijk zal behandelen en wanneer een inhoudelijk oordeel kan worden gegeven.

De adviescommissie adviseert daarom te kiezen voor een stelsel zoals geschetst in artikel 27, derde lid, onderdeel b, van de Dublinverordening, op grond waarvan de overdracht automatisch wordt opgeschort en dat dergelijke opschorting verstrijkt na een bepaalde redelijke termijn, binnen welke een rechterlijke instantie na nauwkeurige en zorgvuldige bestudering van het verzoek een beslissing heeft genomen of een beroep of bezwaar al dan niet opschortende werking heeft.

Overgangsrecht:

Er wordt niet voorzien in overgangsrecht. De wetswijziging heeft daardoor onmiddellijke werking en is vanaf het moment van inwerkingtreding van toepassing op alle besluiten waartegen op dat moment beroep kan worden ingesteld of al beroep tegen is ingesteld.

De adviescommissie acht dit niet wenselijk. Het brengt onnodig rechtsonzekerheid mee voor de asielzoeker. Middenin de procedure wordt de termijn opgeschort, zonder dat hieraan een kennisgeving vooraf gaat. En zelfs kan de termijn alsnog worden opgeschort na sluiting van het onderzoek door de Rechtbank.

Juist omdat het slechts om een beperkte periode zal gaan, geeft de adviescommissie met het oog op rechtszekerheid, er de voorkeur aan om wel een overgangsrecht in te stellen, inhoudende dat de wet van toepassing is op alle besluiten na datum inwerkingtreding.

De adviescommissie meent dat de beperkte periode van 5 weken niet correct is en dat de beroepen in Dublinzaken een veel langere doorlooptijd hebben.

Het hof van Justitie EU heeft in een arrest van 30 maart 2023² aangegeven hoe de opschortende werking geldt en geeft aan dat artikel 29, leden 1 en 2, juncto artikel 27, lid 3, van de Dublin III-verordening aldus moet worden uitgelegd dat het zich niet verzet tegen een nationale regeling op grond waarvan een nationale rechterlijke instantie waarbij een beroep in tweede aanleg is ingesteld tegen een uitspraak houdende vernietiging van een overdrachtsbesluit, op verzoek van de bevoegde autoriteiten een voorlopige voorziening kan treffen op grond waarvan die autoriteiten in afwachting van de uitkomst van dat beroep geen nieuw besluit hoeven te nemen en die tot doel

² zaak C-556/21 ECLI:EU:C:2023:272, r.o. 23 e.v.

of tot gevolg heeft dat de overdrachtstermijn tot de uitkomst van dat beroep wordt opgeschort, mits een dergelijke voorziening alleen kan worden getroffen wanneer de uitvoering van het overdrachtsbesluit gedurende de behandeling van het beroep in eerste aanleg is opgeschort op grond van artikel 27, lid 3 of lid 4, van die verordening.

Een overdrachtsbesluit dat gedurende de behandeling van het beroep in eerste aanleg alsnog door gewijzigde wetgeving wordt opgeschort vanaf het moment van de inwerkingtreding zal niet leiden tot een opschorting van de termijn in hoger beroep.

Wanneer wel zou worden gevolgd dat de behandeling van beroep door de inwerkingtreding van de wet schorsende werking heeft verkregen, dan is het onduidelijk hoe dan om te gaan met de zaken waarin de overdrachtstermijn reeds was verstreken.

Er zal in deze gevallen rechtsonzekerheid ontstaan wanneer de overdrachtstermijn is verlopen. De wetgever geeft niet aan hoe om te gaan met de zaken waarvan de overdrachtstermijn reeds is verlopen op moment van inwerkingtreden van de wet. Het wetsvoorstel behoeft op dit punt aanvulling.

De rechtsonzekerheid wordt weggenomen als er overgangsrecht wordt opgenomen, waarin is bepaald dat het nieuwe recht alleen geldt voor beroepen die na de inwerkingtreding van de nieuwe wet worden ingesteld.

CONCLUSIE

De adviescommissie meent dat een ongeclausuleerde opschorting van de werking van het besluit het risico met zich meebrengt dat de doelstelling van de verordening om snel een lidstaat aan te wijzen die verantwoordelijk is voor de inhoudelijke behandeling van de asielaanvraag, niet wordt behaald.

Een te lange doorlooptijd kan worden voorkomen door te kiezen voor een stelsel zoals geschetst in artikel 27, derde lid, onderdeel b, van de Dublinverordening, op grond waarvan de overdracht automatisch wordt opgeschort voor een maximale redelijke termijn.

Er moet worden voorzien in overgangsrecht.